

Mitu Arenit

Väino Areni küllalt pikk lavatee jaguneb balleti, opereti ja muusikali vahel. Vaatamata rollirohkusele teda aga eriti ei tundudki enne, kuni ta aadressile „Õnne 13” sisse kirjutati. Siis sai ta Krissuks kõigile.

Helgi Sallo Alma tuli televaatajate ette juba „Õnne 13” esimeses jaos, 1993. aastal. Ka Kristjan on Õnne tänaval algusest peale. See oli õnnelik aeg, milleta Väino Aren oma elu ette ei kujutanudki. Väino oli ka „Õnne 13” pidev vaataja.

Justnagu viimase rea tantsija

Kui „Õnne” viieseks sai, peeti juubelipidu ja keegi ei teadnud siis, mis edasi saab. Aga kui televaatajatega kohtudes teema jutuks tuli: aitab küll, paneme pillid kotti, oli vastus ühene: ei iialgi! Keegi ei olnud sellega päri, et „laupäevased pereliikmed” enam „koju ei tule”...

Väino on iseendalt küsinud, miks just tema Kristjani mängib: Professionaalsete näitlejate, Sallo ja Komissarovi kõrval tunnen ennast justnagu viimase rea tantsija.”

Aga vaataja arvates oli Kristjan nagu valatud, nagu kinnas kätte? „Tore kuulata,” muigas Väino. „Aga ma pole mingi draamakala. Ma ei tee rolli, vaid mängin seal rohkem iseennast,” mille üle võib vaielda. Mängigi paarkümmend aastat iseennast, eks televaataja anna märku, viitsib ta sind vaadata või lõpeb populaarsus seal, kus „tärgamata” algas?

„Aga midagi ei juhtuks, kui Kristjan välja jääks,” arutles Väino. Kui Väino Aren meie hulgast lahkus, küsiti „Ringvaate” saates, mis saab edasi? Luule Komissarovil olid varuks vaid pisarad... Stsenarist Teet Kallase järgi oli Väino Areni Kristjan Helgi Sallo Alma ja Luule Komissarovi Laine kõrval üks alustalasid, nõ. vapiloom.

Krissu rolliga tuntuks kogu Eestile

„Eks Lainest see Krissutamine algas. Meil on Lainega „Õnnes” ikka ilusaid stseene olnud. Minu intonatsioonid on Luulet nii mõnigi kord naerma ajanud, see nakatab. Vägisi tuleb endalgi naer peale, kuigi Kristjan peab tõsimeelselt edasi mängima.”

Kultuur ja Elu

58,59,60,61

Teater Vanemuine
Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Eesti Rahvusballett
Teater

Näitleja saatuse pärast ei vastuta mitte keegi „Nii kihvt ma ka ei ole, et keegi mind otsima tuleks. Kuigi ma oleks võinud mängida üht koma teist veel...”

“Kui ma haiglas olin, tunti kohe ära - Krissu... Minu arvates on seriaal vaatajate hulgas populaarne ja sellepärast tundsidki,” kostis mees ise.

Kuigi teles ja filmis on oma spetsiifika, sobis ka sinna Väino Areni pisut teatraalne mängumaneer. Mis ongi Õnne tänava Kristjani loomulik hoiak ja olemus - olla parunite ja sakste suguseltsist.

Ja kui vaataja sind rolliga samastab, on see ju kompliment näitlejale. Ühes ollakse kindel: Kristjani rolliga sai Väino Aren tuntuks kogu Eestile.

Meelde jäänud lavakujud

Raudmäe „Kiri nõudmiseni” mängis Väino Aren ühte pupujukumoodi tegelaskuju-Jüri. Ühel koosviibimisel tuli endine operetisubrett, Sooäär, Väino juurde ja ütles: “Tere lontu!” “Tere, tere, mina olen Väino Aren.” Mis tähendas näitleja! Näitleja, kelle lavakujud pole lihtsalt kujud, vaid meelde jäänud kujud!

Pole ka midagi igavamamat vaese fantaasia lihtsusest.

Väino Aren on Arne Miku kõrval olnud üks staažikamaid estoonlasi. Kuuekümnne ja enamgi aasta jooksul on Väino Aren olnud Estonia balleti esitantsija ja Ülle Ulla esimene lavapartner. Väino Aren on tantsinud Inge Põdra, Tiiu Randviiru, Helmi Puuri, isegi Mai Murdmaaga. Etendusejuhina inspitsienditooli keerutanud.

Vahest oligi ekraanielu see päriselu

Tele-ekraanil võid ju üleöö tuntuks saada. Stsenarist Teet Kallase ütlemiste järgi on Väino Areni, kes enne jupirolle teinud, Kristjani osa draamanäitlejaks teinud. Vaatamata sellele, et igal sügisel Väino just selle mõttega elas, uusi „Õnne”-võtteid ootas, kurtis ta: “Tuupima ka ei hakka, kui tekst enam hästi pähe ei jää. Vanasti rõõmustasin, kumb enne kaameraplaanis on, kas Kaljo Kiisk või mina? Kui Kiisk oli enne, siis mul vedas. Sest tekst oli laual ja sealt sai maha lugeda.”

Laval ja ka võtteplatsil ajab kõik hoopis rohkem ju naerma Aga alati jälle ei aja naerma! Ei istunud mu mäng, režissöörile, noris iga mu intonatsiooni kallal. Mis ma ikka ennast väsitän.

Ütlesin, et kirjuta niisugune seeria, kus Kristjan läheb kalale ja upub ära.”

Väino vaatab ainult „Õnnet”

“Jälle valed andmed,” naeris Väino. „Olen kõik „Õnne” osad, ka kordused, ära vaadanud, vaata, et isegi paar korda. Kodus on videokogu ja kaks telekat. Kui Anu vaatas armastuselugusid, vaatan mina samal ajal neid jännareid. Koos vaatame muidugi Mezzo kanalit.”

Inspitsiendipuldil oli Väino Arenil käepärast terve maja kanalid ja muud kanalid ka. Olenevalt etendusest sai isegi televiisorit vaadata.

Heli ei saanud muidugi peale keerata, aga klapiga kuulata küll. Eesti iseseisvuspäeval tunnustas president Kersti Kaljulaid 80. juubeli puhul Väino Areni töid ja tegemisi teenetemärgiga. Urve Tauts kinkis Väinole juubelisünnipäevaks sümbolise Kalevipoja šokolaadi ja Väino imestas, et Urve veel seda 1961. aasta „Kalevipoja”-etendust mäletas.

Vennad Arenid

Õde-venda sündisid Tartus. Väino juhuslikult maal. Koolis käis temagi Tartus ja sealt oma esimesed sammud ka teatrisse astus. Õde Edda oli hambaarst. Vend Rein Aren mitmekülgne, andekas ja omapärane inimene.

„Pärast keskkooli läks Rein Pallasesse skulptuuri õppima ja oli Starkopfi lemmikõpilane,” rääkis Väino möödunust.

„Rein oli ka kõva sportlane, mängis jalgpalli ja oli eesti jäähoki koondise liige. Ida Urbel ja Udo Väljaots kutsusid Reinu Vanemuisesse balletti tantsima. Rein tahtis teada rohkem ja läks Giti'sse draamakunsti õppima.”

Pole kadedusest kahjulikumad

Komsomolid-aktivistid otsustasid oma „tarkusest” kõige andekama poisi Giti'st välja heita ettekäändega, et õigel ajal kohal ei olnud ja haiguse tõttu hilines. Rein Areni tervis ei läinud kellelegi korda. Selle peale vilistati.

Ei ole midagi kahjulikumad kadedusest, mille taha jäid suurepärase näitleja Rein Areni parimad loomeaastad. See ebaterve vaim Rein Areni ümber vaikiti maha, sellest räägiti ainult pooltoonides... Kui minevikku jälle avaramalt käsitleti, tõusid mitmed kuulsad surnud oma tegudega varjusurmast...

Rein Areni suurust tõestas aeg...

Rein hüppas ees...

Väino tegi venna eeskujul palju asju. Mängis nii jalg- kui korvpalli, aga jäi ikka vanema venna varju.

„Teatrivärgi osas oli vastupidi. Mina olin siis juba teatris, kui Rein õppis alles Pahases. Elva tänavas puutus Oskar Lutsu maja aed otsapidi kokku meie omaga. Lutsu majas elas üks väga kena daam, Vanemuise baleriin. Rein jättis kunstikooli pooleli ja hakkas temaga sahmima. Just see kena noor daam ta vist teatrisse tõmbaski.”

Ita Everi Aren laval naljamees.

„Aga teisi naisi peale Lenotška ta ei näinud,” muiutab Väino.

„Andis küll vihje, mis oleks kui... Aga sinna see jäi... Vaatas ja nägi küll, et sellel ja sellel on ilusad jalad, aga pidudel istus ikka oma Lenotškaga...”

sõnul oli näitleja Rein hea partner ja lõbus

Nõmmik ja Viisimaa

Teatri biograafilisest leksikonist loed Väino Areni nime alt:

Kalevipoeg Kapi balletist „Kalevipoeg”, 1961. aastal preemia pälvinud Severjan Prokofjevi „Kivilill”, Lanny Karaka Karajevi „Kõue rada”, Noormees Tambergi ballet-sümfooniast, Paris Prokofjevi „Romeo ja Julia”...

„Balletikooli-aegne klassivend ja väga hea sõber Sulev Nõmmik viis mu operetti.” Koos Vello Viisimaaga lauldi raadios põllumeeste saates kupleesid.

„Juhtus ka nii, et inspitsiendinagi pidin vahel Nõmmiku lavastustes kostüümi selga panema ja lavale minema.” See aga ei olnud Väino Arenile küll otsaette kirjutatud, et nii kõva näitleja oli?!

Puhas ja istuv töö

Inspitsiendi ametis ei pane sind seni keegi tähele, kuni eesriie õigel aja kinni ja lahti läheb. Kui mõni kloostrimüür kolinal alla kukub või alla tulemata jääb, siis alles märgatakse.

„Ptüi, sülitä kolm korda üle õla,” ütles Väino. „Mul on puhas ja istuv töö.”

5?"Väino oli pigem tagasihoitud intelligentne inimene,” ütles kolleeg Väino Puura. „Temas oli huumorit ja rangust, eriti inspitsiendina.”

Väino Puura poeg Rene oli mürsikueas paras naaskel. Nuusutas sõna otseses mõttes ära kõik teatri nurgad, istus operetikaminasja hüppas ringi teatris nii, et tolm lendas. Ja inspitsient pidi teda lavatagust pidi taga ajama. „Väino oli mõnus mees, aga siis käratas...”

Tore kolleeg pole elukutse. Väino Areni teatriteel on rolle nõ. kaanest kaaneni. Endise Estonia teatri baleriini Aime Leisi jutust ilmneb, et Väino ei olnud just printsi-tüüp, ent väga laia ampluaaga karaktertantsija.

Elu episoodid

„Üks saatuslik pauk oli kolm aastat vene kroonut teenida. Kroonuta oleks mu karjäär olnud hoopis teine.” Tegelikult oli Väino Areni esialgne kutsumus õppida ehitusmeistriks. Õppis seda ala, aga teater tõmbas rohkem ja kool jäi pooleli. Õppis Leningradis balletti ja oleks lõpetanud kooli, aga ei lastudja kool jäi pooleli.

„Leningradis tutvusin ma Feliks Mooriga. Moor, kes oli tollal filmide peal, hakkas mulle „Andruse õnnest” rääkima. Ütles, et niisugune film tuleb. Olin korvpalli mänginud ja üldiselt heas vormis ja oleksin võinud filmis mängida, aga seegi jäi kroonu ta. Pidin hoopis sõjaväe vormi selga panema.”

Teater - puhas juhus

Kool, kus Väino õppis, oli Vanemuise väikese maja vastas. 1946 aastal lavastas Eino Uuli „Carmeni”. Väino valiti poistekoori. Siis tuli „Padaemand”, kus oli jälle laulupoisse vaja. Ida Urbel kutsus aga oma stuudiosse balletti õppima. Sealt Anna Ekston hiljem ta leidiski.

Üksinda kohe ei oska

Väino Aren on alati ümbritsetud naistest ja laval naisi kandnud. „Prutasid on mul palju olnud, laval toredaid partnereid, kellega olen tantsinud, aga abielus ainult kaks korda.” Esimene abikaasa, Helju Aren, oli Estonia teatri baleriin ja Väino partner laval. Nad elasid koos 20 aastat, siis tuli haigus ja õnnetu lõpp. „Väikese ajavahega lahkus Anu Kaalu abikaasa Kalev Kaal. Vaatamata väikestele veidrusele sobivad teatriinimesed kokku,” leidis Väino. Leidis elukaaslase, kes ka partner laval. „Oma tutvusringkonnas olen seda küll ja küll tähele pannud, et kui üks töötab teatris, teine on ütleme raamatupidamises, kokku

ei klapi.”

Vanaisa ja valevanaisa

Väino tütar Krista on elukutselt disainer ja arhitekt Raul Vaiksoo abikaasa. Kristal on kaks poega ja Väino oli vanaisa ja valevanaisa. Anu tütre Teele lapsed kutsusid teda Väintsuks. Sugulased naljaga pooleks valevanaisaks

See pikk tee koju

Anu sõnul oli Väino just niisugune tüüp, kes ei oska raha hoida. “Väinol ei olnudki märkimisväärseid summasi. Pension läks hoiuarvele. Aga kui rahanumbrid vajaliku summa kokku said, pani kohe reisi peale hakkama,” rääkis Anu. Need olid elu põnevamad hetked.

„New Yorki pani hea võõrustaja mu viieks ööpäevaks hotelli, andis raha ja ütles: ela ja ka käi.” Väino käiski läbi Manhattani pilvelõhkujate katused ja Broadwayl teatris.

Anu ja Väinot huvitas maailma erinevates paikases ringi kolada. „Võõrsil hakkad mõistma, kui imeline ja võimalusi pakkuv elu on laias maailmas”, ütleb Anu.

Kas kusagil on ikka parem kui meil?

Ent kusagil soojal maal, näiteks Austraalias, vist ei tulegi pähe Eestimaa hämar ja vihmane november või külm detsember. Aga kaua põletava päikese käes ringi kõndides ja peoga higi pühkides võib tulla koduigatsus. Unistada kevade puhkemisest, lõhnavast toomingast või siis ööbiku laulust.

Anul hakkas see koduigatsus kohe, kui kodu-ukse kinni keeras, Väinoga reisima läksid. Et kuidas ikka need nädalad küll võõrsil vastu pidada?

Viimaks kodus, ütles Väino: “Võõrsil on tore, aga kodu on kodu.” Nagu Kalevipoja looski: omal maal õitseb õnni...

"Väino tegi vend Reinu eeskujul palju asju. Mängis nii jalg- kui korvpalli, aga jäi ikka vanema venna varju."

“Rigonda” (R. Grinblats), 1960. Tamara Koptelkov [Soone] (Nelima), Väino Aren (Ako) ja Ilmar Silla (Hitahi) “Kiri nõudmiseni” (Ü. Raudmäe), 1965. Sophie Sooäär (Dagy), Mare Hellaste (Anne) ja Väino Aren (Jüri). “Kalevipoeg” (E. Kapp), 1961. Väino Aren (Kalevipoeg), Verner Hägus (Soome sepp). FOTOD: [RAHVUSOOPER ESTONIA ARHIIV](#). “Poissmehed” (A. Oit Ü.

Raudmäe), 1974. Illart Orav, Väino Aren ja Harri Vasar.

MARVI TAGGO